

Utdrag ur förordningar kring utryckningsfordon

Sammanställningen är gjord av Värmlands Brandhistoriska Klubb. Texterna kommer från angivna års författningar. De förnyades i rask takt och det kan därför finnas mellanliggande förordningar men det är bara små ändringar mellan de olika upplagorna. Den första förordningen kom 1906. Notera att det även var förbjudet att röka tobak vid färd i stad – det var av brandskyddsskäl. 2011-09-23

SFS 1906:90 Förordning om automobiltrafik

9 §

Automobil får icke framföras med större hastighet än som motsvarar i stad, köping och annat tätbebyggt samhälle: 15 kilometer under dagsljus och 10 kilometer vid mörker eller dimma samt annorstädes: 25 kilometer under dagsljus och 10 kilometer vid mörker eller dimma, allt i timmen.

Vad nu är stadgat avser icke automobil, som begagnas såsom ambulansvagn eller vid eldfara för brandväsendets räkning.

SFS 1916:315

Förordning om automobiltrafik (ändring 1920 25 september)

§ 16

Mom. 3

Vid körning med automobil åligger det föraren att iakttaga all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olyckshändelse av omständigheterna betingas, ävensom att i övrigt uppträda hänsynsfullt mot andra trafikanter och vid trafikleden boende (lydelse 1920)

§ 14 (hastigheten)

Mom. 4. Vad i denna § är stadgat avser icke automobil, som begagnas såsom ambulansvagn eller vid eldfara för brandväsendets räkning eller vid militär övning, varom anmälan enligt § 13 mom. 4 skett.

§ 16 (gäller alla)

att under färd i stad, köping eller annat tät bebyggt samhälle icke använda signalapparat av sådant särskilt slag, som allmänligen användes å brand-, ambulans- eller polisvagnar, och nattetid endast signalapparat med dov ton;

SFS 1923 nr 282
Vägtrafikstadgan

§9

Vägförande skall, där så ske kan, lämna fri plats för fordon inrättat för transport av sjuka, för brandkårsfordon och för fordon, som används av polistrupp, ävensom för likprocession och tågande militärtrupp.

SFS 1923:281
Förordning om motorfordon

§ 18

Mom. 1

Vid framförande av automobil skall hastigheten städse begränsas så, att nödig försiktighet iakttages, och sålunda noga avpassas efter körbanans och den närmaste omgivningens överskådlighet och beskaffenhet samt förekomsten av annan trafik. (max hastigheter anges för bil avsedd för högst 7 personer max 45 km/tim på landsbygden och 35 i tätorter)

Mom. 5

Vad i denna paragraf är stadgat avser icke automobil inrättad för transport av sjuka (ambulansbil) eller automobil, som används vid eldfara för brandväsendets räkning eller av polistrupp.

§ 21

Mom. 2

Å automobil, varom förmäles i § 18 mom. 5 skall under mörker föras, förutom för andra automobiler stadgade lyktor, tillika framtill en tänd lykta med rött kraftigt sken.

Mom. 5

Å automobil må under färd i tätbebyggt samhälle brukas allenast signalapparat med jämn, dov ton; dock att å automobil, varom förmäles i § 18 mom. 5 skall såsom signalapparat användas antingen kraftigt ljudande ringklocka eller visselpipa, eller siren med genomträngande gäll ton.

Mom. 7

Förare må icke röka tobak under färd i stad eller annat tätbebyggt område.

SFS 1930 284

Motorfordonsförordning

§ 18 (hastighetsbestämmelser)

1 mom.

Vid framförande av automobil skall hastigheten städse anpassas efter som vid varje tillfälle behörig hänsyn till trafiksäkerheten kräver och nödig försiktighet bjuder.

5 mom.

Vad i denna paragraf är stadgat avser icke automobil inrättad för transport av sjuka (ambulansbil) eller automobil, som används vid eldfara för brandväsendets räkning eller av brandkåren för beredande av hjälp vid olycksfall eller av polisman i tjänstutövning.

§ 21

2 mom.

Å ambulansbil eller automobil, som används vid eldfara för brandväsendets räkning eller av brandkåren för beredande av hjälp vid olycksfall eller av polistrupp, skall under mörker föras, förutom andra för automobiler stadgade lyktor, tillika framtill minst en tänd lykta med kraftigt rött sken.

5 mom.

Å automobil må under färd i tätbebyggt samhälle brukas allenast signalapparat med jämn, dov ton; dock att å automobil, varom förmäles i 2 mom. skall såsom signalapparat användas kraftigt ljudande ringklocka eller visselpipa, eller siren med genomträngande gäll ton eller annan därmed jämförlig anordning

7 mom.

Förare må icke röka tobak vid framförande av automobil i tätbebyggt område.

SFS 1930 285

Vägtrafikstadga

§ 2

Varje vägfarande skall iakttaga all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingas av omständigheterna. Han skall uppträda hänsynsfullt mot andra vägfarande och vid vägen boende. Han skall efterkomma polisens anvisningar till trafikens ordnande och stanna, när polisman därtill giver tecken.

§ 12

Vägfarande skall, då så ske kan, i god tid lämna fri plats för fordon inrättat för transport av sjuka samt för fordon, som användes vid eldfara för brandväsendets räkning eller av brandkåren för beredande av hjälp vid olycksfall eller av polistrupp, även som för likprocession och tågande militärtrupp.

SFS 1936 562

Vägtrafikstadgan

3 kap

Särskilda bestämmelser för andra vägfarande än gående

§ 6

1 mom.

Inom tätbebyggt område är avgivande av ljudsignal ej tillåtet i andra fall än där detta enligt 4§ mom. 3 eller § 5 erfordras för omkörning eller till förebyggande av fara för person eller egendom.

Vad sålunda är stadgat gäller icke ambulansbil eller motorfordon, som används för beredande av hjälp till eller förhindrande av olycksfall eller för brandväsendets räkning vid eldfara eller av polisman eller tullman i brådskande tjänsteövning eller av läkare vid brådskande sjukdomsfall.

§ 7

Vägfarande, varom i detta kapitel förmåles, skall, då fordon, som i 25 § avses, nalkas och från detsamma giver för dylika fordon bestämd särskild varningssignal, lämna sådant fordon förkörsrätt genom att i god tid om möjligt lämna fri passage för fordonet samt, därest så erfordras, stanna å lämplig plats, till dess fordonet passerat. Sådant vägfarande skall ock, där så ske kan, lämna likprocession och militärtrupp fri plats att passera.

§ 12

4 mom.

Utan hinder av förbud eller inskränkande föreskrifter med avseende å rätten att befara viss väg, som meddelats enligt 1 mom. må vägen befaras av polisman eller tullman i tjänsteövning ävensom av läkare eller veterinär i och för sjukbesök, för sjuk persons forslande till läkare eller sjukvårdsanstalt samt i andra därmed jämförliga trängande fall.

Jämlikt 1 mom. utfärdad föreskrift om inskränkning av färdhastighet skall icke gälla för ambulansbil eller motorfordon, som används vid eldfara för brandväsendets räkning eller av brandkåren för beredande av hjälp vid eller till förhindrande av olycksfall eller av polisman eller tullman i brådskande tjänsteövning eller av läkare vid brådskande sjukdomsfall.

7 kap

Särskilda bestämmelser för automobiler

§ 24

1 mom. Vid framförande av automobil skall hastigheten städse anpassas efter vad behörig hänsyn till andra vägfarande och till trafiksäkerheten kräver och nödig försiktighet bjuder.

2 mom. Inom tätbebyggt område må omnibus eller lastautomobil icke framföras med högra hastighet än 40 kilometer i timmen och annorstädes ej med högra hastighet än 50 kilometer i timmen.

3 mom. Vad i 2 mom. är stadgat avser icke ambulansbil eller automobil, som användes vid eldfara för brandväsendets räkning eller av brandkåren för beredande av hjälp vid eller till förhindrande av olycksfall eller av polisman eller tullman i brådskande tjänstutövning eller av läkare vid brådskande sjukdomsfall.

§ 25

Vid framförande av ambulansbil eller automobil, som används vid eldsvåda för brandväsendets räkning eller av brandkåren för beredande av hjälp vid eller till förhindrande av olycksfall eller av tjänsteautomobil, som används av polis- eller tullpersonal, äger föraren, där så erfordras, påkalla sådan förkörsrätt som i 7 § stadgas.

Vid påkallande av förkörsrätt, som ovan sägs, skall såsom signalapparat användas kraftigt ljudande ringklocka eller visselpipa eller siren med genomträngande gäll ton eller annan därmed jämförlig anordning och skall dessutom under mörker föras, förutom andra föreskrivna belysningsanordningar, framtill minst en lykta visande kraftigt rött sken.

SFS 1951 648 **Vägtrafikförordning;**

Inledande bestämmelser

1§

4 mom.

Utryckningsfordon; ambulansbil samt motorfordon, som är avsett att användas av brandväsendet vid eldfara, av brandkår eller spårvägs- eller järnvägsföretag för att bereda hjälp vid eller förhindra olycksfall eller för att undanröja trafik hinder, eller av polis eller tullpersonal i brådskande tjänstutövning.

Bestämmelser för samtliga vägtrafikanter

§ 39

Vägtrafikanter skall iakttaga den omsorg och varsamhet, som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna, samt uppträda så, att han icke onödigtvis hindrar eller stör trafiken. Även i övrigt skall vägtrafikanter visa hänsyn mot andra vägtrafikanter och mot dem, som bo eller upprätthålla sig vid vägen.

Beredande av fri väg för viss vägtrafikanter mm

§ 41

1 mom. Vägtrafikanter skall, där så ske kan, lämna fri väg för spårvagn. Militärtrupp och begravningsståg samt annan procession. Vad sålunda stadgas skall dock icke gälla förare av utryckningsfordon, för vilket påkallas fri väg enligt bestämmelser i 2 mom.

2 mom. Förare av utryckningsfordon äger i trängande fall påkalla fri väg för fordonet. För sådant ändamål skall signal givas med särskild anordning och framtill på fordonet föras minst

en lykta med kraftigt sken framåt. Larmanordningen skall vara av typ, som godkänts av Konungen eller den myndighet Konungen därtill förordnar.

Det åligger annan vägtrafikant ävensom förare av spårvagn, som icke framgår på särskild banvall, att i god tid om möjligt lämna utryckningsfordon fri väg, då så påkallas.

Särskilda bestämmelser om trafik med fordon

§50

2 mom.

Inom tätbebyggt område får ljudsignal givas endast då detta enligt § 47 eller i mom härövan erfordras vid omkörning eller till förbyggnad av fara för person eller egendom.

Vad i detta moment stadgas gäller icke utryckningsfordon, då det används vid utryckning, och ej heller annat fordon, då det används vid eldfara för brandväsendets räkning eller av polis- eller tullpersonal, läkare, barnmorska eller veterinär i brådskande yrkesutövning.

3 mom. Från fordon, som enligt 3,4 eller 7 § skall vara utrustad med ljudapparat av visst slag, får ljudsignal icke avgivas med apparat av annat slag.

Vad sålunda är stadgat gäller icke utryckningsfordon under utryckning.

Särskilda bestämmelser om trafik med motordrivna fordon

§ 56 (om hastighet)

Bestämmelser i denna paragraf skola icke gälla utryckningsfordon, då det används vid utryckning, och ej heller annat fordon, då det användes vid eldfara för brandväsendets räkning eller av polis- eller tullpersonal, läkare, barnmorska eller veterinär i brådskande yrkesutövning.

Utfärdande av lokala trafikföreskrifter

§ 61

5 mom. Utan hinder av att enligt denna paragraf meddelats förbud eller inskränkande föreskrifter med avseende å rätten att trafikera viss väg må vägen befaras av polis- eller tullpersonal i tjänsteutövning ävensom av läkare, barnmorska eller veterinär i och för yrkesutövning, för sjuk persons forslande till läkare eller sjukvårdsanstalt samt i andra därmed jämförliga trängande fall.

Enligt denna paragraf utfärdad föreskrift om inskränkning i färdhastighet skall icke gälla utryckningsfordon, de det användes vid utryckning, och ej heller annat fordon då det användes vid eldfara för brandväsendets räkning eller av polis- eller tullpersonal, läkare, barnmorska eller veterinär vid yrkesutövning